

ЗМІСТ

ЧАСТИНА П'ЯТА: ХМЕЛЬНИЧЧИНА 10

Богдан Хмельницький, 1648-1657 рр. (11) — Перша доба повстання Б.Хмельницького, 1648 р. (13) — Від повстання до визвольної війни (16) — Повстання перетворилося на революцію (16) — Берестечко-Жванець (19) — Переяславська угода (22) — Ратифікація договору в Москві (25) — Характер та значення Московського договору 1654 р. (26) — Українська держава Б.Хмельницького (30) — Спадковість гетьманату та смерть Богдана Хмельницького (31).

ЧАСТИНА ШОСТА: РУЇНА 36

Юрій Хмельницький, перше гетьманування, 1657 р. (37) — Іван Виговський, 1657-1659 рр. (37) — Юрій Хмельницький, друге гетьманування, 1659-1668 рр. (39) — Павло Тетеря-Моржковський, 1663-1665 рр. (41) — Іван Брюховецький, 1663-1668 рр. (41) — Петро Дорошенко, 1665-1676 рр. (43) — Юрій Хмельницький, третє гетьманування, 1677-1681 рр. (45).

ЧАСТИНА СЬОМА: ГЕТЬМАНЩИНА 47

Гетьманщина (49) — Дем'ян Многогрішний, 1669-1672 рр. (49) — Іван Самойлович, 1672-1687 рр. (50) — Іван Мазепа-Колединський, 1687-1709 рр. (53) — Україна й Північна війна (61) — Україна перед Полтавською катастрофою (68) — Полтавська

катастрофа (74) — Еміграція й смерть Івана Мазепи (76) — Пилип Орлик, 1710-1742 рр. (77) — Іван Скоропадський, 1708-1722 рр. (80) — Павло Полуботок, 1722-1724 рр. (84) — Данило Апостол, 1727-1734 рр. (86) — Правління гетьманського уряду, 1734-1750 рр. (91) — Кирило Розумовський, 1750-1764 рр. (96) — Президент Малоросійської Колегії та генерал-губернатор П.Рум'янцев (101).

ЧАСТИНА ВОСЬМА: УКРАЇНСЬКІ ЗЕМЛІ В КОЗАЦЬКІЙ ДОБІ. 106

Українські землі, що не входили до складу Гетьманщини (106) — Слобідська Україна (106) — Південна Україна (110) — Українська колонізація (110) — Нова Сербія та Слов'яносербія (111) — Новоросійська губернія (115).

ЗАПОРІЖЖЯ (120) — Участь Запоріжжя в політичних справах Гетьманщини (120) — Запорожці під «татарською протекцією» (122) — Повернення запорожців на Запоріжжя (124) — Внутрішній лад у Новій Січі (125) — Повстання на Запоріжжі (131) — Боротьба російського уряду з «вольностями» Запоріжжя (134) — Зруйнування Січі (136).

ПРАВОБЕРЕЖНА УКРАЇНА (138) — Західна Україна (138) — Правобережна Україна за часів Руїни (140) — Козацтво на Правобережній Україні (141) — Палій і Мазепа (143) — Правобережна Україна та Пилип Орлик (145) — Правобережна Україна під владою Польщі (146) — Гайдамаччина (148).

ПОЛІТИЧНИЙ ЛАД УКРАЇНИ-ГЕТЬМАНЩИНИ 152
 Центральне управління Українською державою (154) — а) Гетьман (154) — б) Генеральна Рада (157) — в) Рада старшин (158) — г) Генеральна військова канцелярія (159) — г) Генеральна старшина (159) — Місцеве управління (161) — а) Полки (161) — б) Міста та міщани (162) — в) Військо (163) — г) Суд (166).

СУСПІЛЬНИЙ ЛАД (168) — 1. Шляхта (168) — 2. Знатне військово товариство (169) — 3. Козацтво

(170) — 4. Духовенство (171) — 5. Міщанство (172) — 6. Селянство (173).

ЕКОНОМІЧНЕ СТАНОВИЩЕ УКРАЇНИ ЗА ЧАСІВ ГЕТЬМАНЩИНИ 179

1. Промисл та торгівля (179) — 2. Фінанси (189).

ДУХОВЕ ЖИТТЯ 192

УКРАЇНСЬКА ПРАВОСЛАВНА ЦЕРКВА: Незалежна Українська Православна Церква (192) — Українська Православна Церква в складі Російської Церкви (198) — Українська Православна Церква під Польщею (201) — Українська Католицька Церква під Польщею (205) — Церква на Буковині та Закарпатті (209).

ОСВІТА

1. Шкільна освіта (211) — 2. Наука (218) — а) Історія (218) — б) Право (219) — в) Природничі та математичні науки (222) — г) Філософія (222) — г) Література (223) — д) Мистецтво (226) — 1. Архітектура (226) — 2. Різьба (229) — 3. Малярство (229) — 4. Графіка-гваверство (230) — 5. Музика (231).

ПІДСУМКИ 233

ДЖЕРЕЛА Й БІБЛІОГРАФІЯ 241

ГЕТЬМАНИ УКРАЇНИ 257

МИТРОПОЛИТИ ПРАВОСЛАВНІ І УНІЯТСЬКІ 258

ЧАСТИНА ДЕВ'ЯТА: УКРАЇНА ПІД ЧУЖОЮ ОКУПАЦІЄЮ

I. УКРАЇНА ПІД ОКУПАЦІЄЮ РОСІЇ В ХVІІІ СТОЛІТТІ 261

Внутрішній лад (265) — Суспільний лад України за російської окупації (268) — Шляхетство (268) — Селянство (269) — Козацтво (280) — Південна Україна (271) — Україна у ХІХ столітті (278) —

1. Перші роки ХІХ століття (278) — 2. Війни з Францією і «Священний союз» (279) — 3. Доба реакції (283) — 4. Визвольні та національні рухи в Україні (285) — 5. Польське повстання 1830 року та українське козацтво (296) — 6. Україна за доби Миколи I (298) — а) Шляхта (299) — б) Міста (299) — в) Селяни (299) — 7. Революційний рух 1840-их років (303) — 8. Доба реформ (310) — 9. Революційні рухи в Україні (315).	
II. ЗАХІДНЯ УКРАЇНА ПІД ОКУПАЦІЄЮ АВСТРІЇ	324
а) Галичина (325) — б) Буковина (333) — в) Закарпаття (337).	
ЕКОНОМІЧНЕ СТАНОВИЩЕ УКРАЇНИ	339
а) Сільське господарство (339) — б) Промисловість (341) — в) Торгівля (347).	
ДУХОВЕ ЖИТТЯ	351
1. Українська Церква під російською окупацією (351) — а) Православна Церква на Правобережній Україні (351) — б) Ліквідація Уніятської Церкви на Холмщині та Підляшші (359) — в) Православна Церква в Україні у ХІХ ст. (360).	
2. Українська Церква під окупацією Австро-Угорщини (364) — а) Українська Католицька Церква в Галичині (364) — б) Церква на Буковині (369) — в) Церква на Закарпатській Україні (371).	
ОСВІТА	373
а) Початкова школа (373) — б) Середня освіта в кінці ХVІІІ ст. (376) — в) Висока школа (379).	
ПІДСУМКИ	384
ДЖЕРЕЛА Й БІБЛІОГРАФІЯ	395
ЧАСТИНА ДЕСЯТА: УКРАЇНА ПЕРЕД РЕВОЛЮЦІЄЮ	405
1. Посилення революційних настроїв (407) — 2. Російсько-японська війна (412) — 3. Революція 1905 року (414) — 4. Державна Дума (422) — 5. Аграрна реформа П.Столипіна (426) — 6. Доба реакції (429) — 7. Галичина, Буковина та Закарпаття (432).	

ЧАСТИНА ОДИНАДЦЯТА: УКРАЇНА В ПЕРШІЙ СВІТОВІЙ ВІЙНІ	441
1. Воєнні події на Україні (443) — 2. Напередодні революції 1917 року (451) — 3. Революція 1917 року (453).	
ЧАСТИНА ДВНАДЦЯТА: УКРАЇНСЬКА САМОСТІЙНА ДЕРЖАВА	457
I. ЦЕНТРАЛЬНА РАДА	
1. Організація Центральної Ради (459) — 2. Боротьба за впливи (463) — 3. Жовтневий переворот та його відгомін в Україні (471) — 4. Зовнішня політика України (476) — 5. Берестейський договір (480) — 6. Україна після Берестейського договору (482) — Підсумки (486).	
II. ГЕТЬМАНСЬКА ДОБА	488
1. Україна перед переворотом 29 квітня 1918 року (488) — 2. Квітневий переворот і перші часи гетьманської держави (490) — 3. Громадська реакція на гетьманський переворот (491) — 4. Діяльність гетьманського уряду (497) — 5. Боротьба проти гетьманату (497) — 6. Західня Україна в 1918 році (508) — а) Галичина (508) — б) Буковина (510) — в) Закарпатська Україна (511) — 7. Повстання проти гетьманського уряду (511) — 8. Падіння гетьманської держави (514) — 9. Підсумки (515).	
III. УКРАЇНА В ДОБІ ДИРЕКТОРІЇ	517
1. Директорія у Києві (517) — 2. Переїзди директорії (521) — 3. Україна під російсько-советською окупацією (524) — 4. Західня Україна (526) — 5. Взаємини урядів УНР і ЗУНР (529) — 6. Похід військ УНР та ЗУНР на Київ і війна з Денікіном (531) — 7. Зимовий похід (537) — 8. Варшавський договір та його наслідки для Східної Європи (539) — Ризький договір (543).	
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ	545
ДЖЕРЕЛА Й БІБЛІОГРАФІЯ	547
ІМЕННИЙ ПОКАЖЧИК	555
ГЕОГРАФІЧНИЙ ПОКАЖЧИК	581
ПОКАЖЧИК НАРОДІВ	598

ЧАСТИНА П'ЯТА

Хмельниччина

Богдан Хмельницький (1648—1657)	11
Перша доба повстання Богдана Хмельницького — 1648 рік	13
Від повстання до визвольної війни	16
Повстання перетворилося на революцію	16
Берестечко—Жванець	19
Переяславська угода	22
Ратифікація договору в Москві	25
Характер та значення Московського договору 1654 року	26
Українська Держава Богдана Хмельницького	30
Спадковість гетьманату та смерть Богдана Хмельницького	31